

LUND UNIVERSITY

Israel-Palestina kan explodera i maj

Persson, Anders

Published in:
Svenska Dagbladet, SvD Opinion

2018

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Persson, A. (2018). Israel-Palestina kan explodera i maj. *Svenska Dagbladet, SvD Opinion*.

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Prova nu Valkampanj: Läs 2 mån. utan kostnad, därefter 185 kr/mån. Avsluta när du vill.

Prenumerera

Logga in

"Israel-Palestina kan explodera i maj"

En häxbrygd av farliga ingredienser hotar att resultera i våldsamheter i Israel-Palestina. Kontexten på internationell, regional och lokal nivå är mer konfliktalstrande än för bara några år sedan, skriver Anders Persson, statsvetare vid Lunds universitet.

🕒 3 maj, 2018

[Läs mer om Israel-Palestina-konflikten](#)

Palestinier söker skydd från israeliska militärens tårgas vid en protestaktion med bland annat brinnande däck, öster om Khan Yunis vid Gazaremsans gräns mot Israel den 27 april. Foto: Adel Hana/AP

DEBATT | ISRAEL-PALESTINA

Maj månad kan bli den farligaste på 50 år i Israel-Palestinakonflikten sedan majmånaden som föregick junikriget 1967, varnade nyligen Amos Yadlin, en högt uppsatt israelisk säkerhetsföreträdare. En lång

rad viktiga händelser kommer att ske samtidigt i mitten av maj: kulmen på de pågående protesterna i Gaza i samband med nakban, den palestinska flyktingkatastrofen 1948 som högtidlighålls den 15:e maj. Dagen innan, 14:e maj, är 70-årsdagen av Israels bildande då USA förväntas öppna sin ambassad i Jerusalem, möjligen i närvaro av president Trump själv. Dagen efter, 16:e maj, är första dagen på ramadan, alltid en känslig period för de heliga platserna i Jerusalem. Den 12:e maj är vidare slutdatum för om huruvida Trump kommer fortsätta eller lämna kärnteknikavtalet med Iran.

Debatt

Det här är en argumenterande text med syfte att påverka. Åsikterna som uttrycks är skribentens egna.

Lägg därtill en förmodad kommande iransk hämnd för de tidigare israeliska bombningarna i Syrien, en fortsatt ohållbar situation i Gaza, en misslyckad palestinsk försoning mellan Fatah-Hamas, ett palestinskt ledarskap utan folkligt stöd på Västbanken och vi har en häxbrygd av farliga ingredienser som kan explodera i Israel-Palestina och dess omgivning i mitten av maj.

Dock är det viktigt att ha i åtanke att upptrappningar och krig i Israel-Palestinakonflikten inte nödvändigtvis följer en rak linje av orsak och verkan. Ibland utbryter de någorlunda förväntat efter perioder av oroligheter, som till exempel junikriget 1967, Libanonkriget 1982 och de tre Gazakrigen 2008, 2012 och 2014. Ibland utbryter de efter en viss inkubationstid, som den andra intifadan 2000. Ibland utbryter de när ingen förväntar sig det, som till exempel oktoberkriget 1973, den första intifadan 1987 eller Libanonkriget 2006. Ibland utbryter upptrappningar och krig inte alls i konflikten trots att de flesta bedömare förväntar sig våldsamheter, som till exempel efter den arabiska våren som helt svepte förbi Israel-Palestina. Det är därför ingalunda givet att häxbrygden kommer att explodera i våldsamheter under maj månad, även om alla ingredienserna finns där.

Men kontexten på internationell, regional och lokal nivå är annorlunda och mer konfliktalstrande än för bara några år sedan. På internationell nivå utmärks Israel-Palestina och dess omgivning av ett alltmer närvarande Ryssland, ett alltmer frånvarande USA och ett alltmer oenigt EU. På regional nivå utmanas Israel alltmer öppet av Iran. Det är historiskt sett en väldigt farlig situation inom

internationell säkerhetspolitik när en etablerad hegemon utmanas av en aspirerande hegemon. Ingenting i nuläget tyder heller på att USA är berett att hjälpa Israel att bekämpa Iran på marken i Syrien. På lokal nivå är den palestinska sidan mer splittrad och svagare än på mycket länge, samtidigt som Israel aldrig varit starkare: militärt, politiskt och ekonomiskt, än nu.

Mitt i all befogad oro finns det samtidigt för första gången på många år en verklig möjlighet att både Israel och Palestina får nya ledare inom en snar framtid. Abbas är 82 år, har dålig hälsa och har för

SVENSKA DAGBLADET

Sök

I inget av samhällena finns någon given efterträdare, ingen som är ens nära, vilket innebär att det är vidöppet vilka som kommer att efterträda Abbas och Netanyahu, vilket också innebär att det finns möjligheter för en annorlunda politik i de båda samhällena än den nuvarande. Både Abbas och ännu mer Netanyahu har ofta beskrivits som den typen av ledare som kommer före ledaren som är beredd att fatta de svåra besluten.

Med i bilden finns även president Trumps omtalade fredsplan för Israel-Palestina som under flera månader nu uppgivits av Vita huset vara nästan klar, men som av oklara anledningar hela tiden skjutits på framtiden. Under det senaste halvåret har de skett tre rundor av läckor kring vad fredsplanen förmodas innehålla.

I den första läckan från november förra året rapporterade israeliska tidningar att Trumps fredsplan förespråkade en palestinsk stat inom ett ospecificerat territorium utan Jerusalem som huvudstad och med alla bosättningar intakta. I februari i år rapporterade sedan arabiska tidningar att fredsplanen nu innehöll en avveckling av vissa mindre bosättningar och en möjlig palestinsk huvudstad i Jerusalem – till synes en klar uppgradering för palestinierna.

I mars skedde slutligen den hittills största läckan då olika medier rapporterade att palestinska företrädare kallats till Riyadh i Saudiarabien där de fick se den senaste versionen av fredsplanen som nu innehöll en palestinsk stat med temporära gränser på 50 procent av Västbanken plus Gaza men utan Jerusalem. Om läckorna är sanna skulle man kunna kalla Trumps plan i dess nuvarande form för ett "mini-Palestina". Gaza plus 50 procent av Västbanken utgör tillsammans 11,5 procent av det historiska Palestinaområdet, Jordanien exkluderat.

Trumps fredsplan kan både fylla på den existerande häxbrygden eller kyla av den, beroende på vad den innehåller och hur den tas emot. För EU och Sverige är det viktigt att bemöta Trumps fredsplan på ett så konstruktivt sätt som möjligt och inte avfärda den vid ett första ögonkast, såsom EU:s utrikesrepresentant Federica Mogherini gjorde med Trumps erkännande av Jerusalem och ambassadflytt, även om fredsplanen sannolikt kommer att uppfattas som en "dålig deal" för palestinierna vid en första anblick. Det är också möjligt att planen inte är Trumps slutgiltiga bud och att den kan sätta igång en process som någon annan amerikansk president får avsluta, precis som Ariel Sharons tillbakadragande från Gaza gjorde, eller att den kan skapa en positiv dynamik i konflikten, såsom nu är fallet på Koreahalvön. I vilket fall som helst är det värt att försöka gripa efter det halmstrå som Trumps fredsplan kan innebära, inte minst därför att det för närvarande inte finns några andra halmstrån att gripa efter i konflikten.

Anders Persson

statsvetare och Mellanösternforskare vid Lunds universitet

[Bli först att kommentera](#)

Anders Persson. Foto: Pressbild

Så kontaktar du SvD Debatt:

Redaktör: Carina Stensson,
Biträdande redaktör: Björn Jorner,
Mejl: debatt@svd.se,
Telefonnummer: 08-135149,
Twitter: [@SvDDebatt](https://twitter.com/SvDDebatt),
Facebook: [SvD Debatt](https://www.facebook.com/SvDDebatt)

0 kommentarer

Komentarsfältet är stängt